

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 05 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkezik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, október 26.

Testvérharcz.

A szegvári kerületben történt képviselő-jelölés ismét eklatáns bizonyosságot szolgáltatott arra, hogy Wekerle politikájának és Kossuth Ferencz gyámoltalan-ságának mennyire sikerült összeveszejteni s ezzel valósággal tönkre tenni a hajdan erős függetlenségi pártot.

A kiegyezés után hét emberből álló »párt« képviselte a parlamentben a függetlenségi eszméket. A Tisza-aera alatt minduntalan megsértett nemzeti érzület, a folyton növekvő elégedetlenség, Kossuth Lajos tekintélye, agilis pártszervezés, sikeres parlamentű működés annyira növelte ezt a kezdetben lenézett, semmibe vett pártot, hogy az utolsó országgyűlési cyclus kezdetén 100 emberrel vonult be a képviselőházba Irányi Dániel.

Bécsben már félni kezdtek ettől a hatalmas párttól, mikor Wekerle éket vert közéjük az egyházpolitikai javaslatok benyújtásával. Kossuth Lajos elhibázott tanácsa nagyot ütött ezen az éken. Harmincz-negyven ember, akik minden áron »szabadelvűek« akartak lenni s az ország függetlenségét el sem tudták képzelni a polgári házasság és a felekezetenkülség »áldásai« nélkül, kivált a pártból. Nem akarták megengedni, hogy azok is hivei lehessenek a függetlenségi eszméknek, akik az egyházpolitikai reformok nélkül akarták boldoggá tenni a hazát.

Kossuth Ferencznek hazajövelele és szárnalmas politikai szereplése nagyobbá

tette az ellentétet a párt két frakciója között és a pártnak Kossuth vezetése alatt álló részét közelebb hozta a — — kormányhoz.

Az emlékezetes októberi választások alatt megértük azt, hogy a két »testvérpárt« nyíltan küzdött egymás ellen. Kecskemét, Szentés több más kerülettel ilyen testvérharczoknak lett színhelye. Kossuth több helyen megtiltotta a függetlenségi választóknak, hogy Ugron jelöltjeire szavazzanak. Ilyen manőverrel vesztek el számos tősgyökeres függetlenségi kerület: Kaposvárt, Szolnokot stb. A néhány év előtt több mint száz tagból álló egységes párt, alig tudta megtartani felét mandátumainak.

A nyári obstructió közelebb hozta egymáshoz a két pártot. Ezuttal érezni kezdték azt is, mennyit vesztek ők a pártnak kimaradt korifeusaiban. Ugron Gábor, Bartha Miklós, Szederkényi Nándor, Pázmándy Dénes hiányát nagyon érezték. El is határozták, hogy a legelső alkalommal együttesen, vállvetve törekednek arra, hogy mandátumhoz juttassák őket.

Kossuth pártja nagylelkűen fel is ajánlotta Ugron Gábornak — Péchy Tamás kormánypárti kerületét. Ugron nem vállalta. Nem akart Putnok sorsára jutni, aki félezer szavazattal maradt kisebbségben.

Helfi örökét, a függetlenségi pártnak régi biztos kerületét, Szegvárt azonban már megtagadta Ugrontól Kossuth nagylelkűsége. Nagy örömmel kürtölték, hogy

végre sikerült rábirni Ugron Gábort, hogy mandátumot vállaljon, — ezalatt pedig leküldték embereiket a kerületbe, hogy Ugronnak még jelölését is meghiusítsák.

Céljukat elérték. Ugron nem lép fel a szegvári kerületben, nem jut be a Házba, nem fogja veszélyeztetni Kossuth nimbuszát. Az a régi hatalmas függetlenségi párt pedig hamarabb fog eljutni — a kormánypárt programjához.

Nem tartozunk sem Kossuth, sem Ugron hivei közé, de nehezünkre esik látni a komoly, igazi ellenzéknek pusztulását.

ORSZAGGYÜLES

A képviselőház ülése.

Budapest, október 26.

A képviselőház mai üléséről tudósítók a következőkben számol be:

Délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg a már rövidnek ígérkező ülést Szilágyi Dezső elnök. Felolvasták és hitelesítették a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, majd a harmadszor való olvasása következett az 1898. év első négy hónapjában viselendő közterhekről a fedezendő állami kiadásokról szóló törvényjavaslatnak. A jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részét nyomban hitelesítették, hogy a megszavazott javaslat a főrendiházban átküldhető legyen.

A következő ülés november 3-án lesz, délelőtt 12 órakor. Napirendjén lesz a következő ülések napirendjének megállapítása. Ezzel az ülés véget ért.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

A leszámolás.

Irta: MENDELÉNYI BELA.

Bükkhy Bendegúz, mikor már eléggé elhelyezkedett az új bérletben, elhatározta, hogy a dűledezett urasági lakot stilszerűen átalakítja, még pedig a modern nemesi izlésnek megfelelően.

Huzamos tárgyalásokba bocsátkozott tehát a szomszéd mezőváros egyik törekvő pallérjával, Pufi Máté urammal.

Nem ment ám oly könnyen a megállapodás.

Mert a uagyságos úr sokat akart, de keveset ígért; Pufi uram ellenben kevésre volt hajlandó, de illő díjazás mellett.

Ilyetén környűllások közepette aztán elveszekedtek vagy egy hónapig, mire dűlőre jutott az üzlet.

Bükkhy Bendegúz 60 forintokat helyezett kilátásba; Pufi Máté ellenben szavát adta, hogy kastélyt varázsol a dűlt kulipintyum helyére.

Pufi uram egy szép hajnalon aztán hozzáfogott a korszakalkotó műhöz.

Serényen dolgozott.

Műértő tótjai és szakértő kőművesei egy hét alatt rostává jukasztották az ó-épületet, a mit aztán két hét alatt bevakoltak úgy-ahogy és stilszerűen renoválnak jelentettek ki.

Az üzletnek Pufi uramra eső része tehát lebonyolult.

De nem ám egyszersmind a Bükkhy urra eső másik rész.

Mert a nagyságos ur türelemre inté Pufit és kijelentette, hogy előbb megtartja a közigazgatási bejárást az épületre való nézvést s majd csak azután fizet.

Am jól van.

Pufi Máté távozott. Két hét múlva újra megjelent.

— Még korán jött. Mit akar? — kérdé meglepetve Bükkhy úr.

— Hát a pénzemér, könyörgök . . .

— Na! talán meg hagyja előbb nézni, mit dolgozott? Jöjjön el a jövő héten!

Pufi Máté újra távozott. Rövid egy hét múlva ismét alkalmatlankodott. Azonban megint roszkor jött.

Tehát ezuttal is távozott.

Egy héttel később újra megjelent stb.

Azonban stb. — —

Tehát stb., de miregve-morogva.

Igy ment ez vagy tizenötször egymás után. Tizenhatodszor Pufi Máté újra megjelent. Ezuttal azonban már tajtékozva dűhében, illetve dűhvel szivében.

Már a kapuban reá köszöntött az egyik kocsis:

— A nagyságos ur nincs itthon; de azt izeni jöjjön máskor, mer mostanában nem igen ér rá. Pufi uramat végleg elöntötte a dűh:

— Hogy a menkü végjon a tollas zsidajába! Hát meddig instáljak még ennél a tolvajnál a pénzemért? mi? — orditá 24 személyre.

— Mi baja? hallatszék a tornáczról. A nagyságos ur volt.

— Mi bajom? Hát a pénzem köll! kibálta Pufi uram,

— Jöjjön csak ide! Majd kifizetem!

— Gyűvök is!

Bementek aztán a lakásba.

Ott a nagyságos ur behívatta kasznárját, ispánját, 4 béresét és 2 kocsisát.

Mikor miadnyáján a szobában voltak, a hatalmas termetű Pufihoz ugrott.

— Mit mondtál? Rám mondtad? Tollas vagyok? Ne! nesze, ne!

Tisztességgel legyen mondva, képen hajtotta jobbról-balról vagy 8-szor.

Vevő közönség
 figyelmébe!

Az őszi- és téli-idényre legolesőbb bevásárlási forrás
 valódi Jäger alsó ingek, nadrágok, téli keztyűk és harisnyákban, ugyszintén a legjobb minőségű férfi-, női- és gyermek-czipőkben és saját készítményű vizmentes csizmákban.

ARANYI és RÓTH,

NAGYVÁRAD,

A ZÖLDF-UTCZA 36. SZ.

A katolikus autonómiai kongresszus kegyuri képviselői. A katolikus autonómiai kongresszusról hozott tudósításunk kiegészítésül közöljük, hogy a kegyurak képviselőitl Esterházy Pál és Pálffy Miklós hercegek, Wenckheim Frigyes és Zichy Ferencz grófokat választották meg.

Nagyvárad jövő fejlődése.

— A városatyák értekezlete. —

Tegnap délután tartották meg Nagyvárad város törvényhatósági bizottsági tagjai első értekezletüket, melyet dr. Bulyovszky József polgármester hívott egybe.

A polgárnagy ezen új rendszerrel nem csak a városatyák elismerését érdemelte ki, hanem városzerte a legjobb benyomást keltette az a remény, hogy jövőre minden fontosabb kérdésnél előzetesen megbeszéljük a város ügyeit.

A tegnapi értekezlet nem tárgyalta ugyan le a felvetett kérdést, hanem meg van az a haszna, hogy pénzügyi viszonyainkra irányította a városatyák figyelmét. Ez pedig most, a mind jobban előretörő szükségletek megvalósításánál a legfontosabb kérdés.

Az értekezleten a polgármester felvetette az évek óta közöhangj képező városi kör megvalósításának kérdését. Ha sikerül ezt létesíteni, jótékony hatása csakhamar észrevehető lesz közügyeinken.

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Az értekezleten a városatyák nagyszámmal jelentek meg Ott voltak:

Dr. Baróthy Ákos, Frankó Endre, Guttman József, Hlatky Endre, Kékus Vidor, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Palotay László, dr. Sipos Árpád, Szokoly Tamás, dr. Várady Zsigmond, Sipos Orbán, Beczkay Lajos, dr. Berkovics Ferencz, Bertsey György, Déri János, Fekete László, dr. Kornstein Lajos, Kunyhossy János, Milibák József, dr. Radó Ignác, Reismann Mór, Stern Hermann, Schütz Albert, Weisz Károly, dr. Friedländer Sámuel, Gábel Jakab, Szmekka György, Serényi Gusztáv, Ternyei Antal, Aufrecht Mór, Bognár Sándor, dr. Döry Ferencz, Farkas Izidor, Harmathy Károly, ifj. Kohn Sámuel, Kugler Albert, dr. Kutiák Agoston, Lede-

rer Dávid, Mihelyi Adolf, Moskovits Miksa, Nyiri György, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Weiszlovics Adolf, Rác Mihály, Komlóssy József, ifj. Rimler Károly, Papp János, Bordé Ferencz, Dus László, Busch Dávid, Ragány János, Szűcs István.

Pont 3 órakor dr. Bulyovszky József polgármester megnyitván az értekezletet, üdvözölte a jelenlevő városatyákat. Majd előadta az értekezlet célját, mely abban összpontosul, hogy különösen három nagy kérdésre nyilatkozzanak már előzetesen a törvényhatóság tagjai. Nem arra nézve kell most határozni, hogy építsünk-e iskolákat, városházát és királyi tábla palotát, hanem most a felett állapodjon meg a törvényhatóság, hogy

1. minő sorrendben létesítsük a szükségeseket. Egyszerre nem építhetjük fel az iskolákat, kir. táblát és városházát, nemcsak a pénz hiánya miatt, de már azért is, mivel az építésre szánt területek a három dolognál egymással összefüggnek.

A mostani városháza egész területe át van adva a kir. Tábla részére, azért talán fellet meglehetne a területnek menteni; az illetékes fórumoknál ennek átengedésére meg van a hajlandóság.

2. A városháza mellett levő magtárt megvásárolta a város iskolának.

3. A városháza helyül a régi reál- és központi iskola területe van elfogadva s 300,000 frttal kiépíthető lenne. Van továbbá olyan tervezet, hogy a mostani városházát lehetne kibővíteni, vagy a Nagypiaczon felépíteni.

Kéri a jelenvoitakat, hogy a kérdéshez szóljanak hozzá.

Első sorban dr. Sipos Árpád szólalt fel. A kérdést tanulmányozás végett egy szűkebb körű bizottságnak kéri kiadni. Majd az iskolák építésének kérdéséhez szólt. Ujvárosban az őr- utcán vásárolt iskolának telket a város, — Olasziban pedig esetleg a magtár mellett a városháza telkéből megmentett területen lehetne felépíteni az iskolát. Tervbe vették iskolának a Fuzeséri laktanyát, de ez talán szükséges a katonai beszállásokra s iskola helyiségül átalakíthatnák a Koronát. Ezek mind annyira

összefüggő kérdések, hogy lehetetlen ily nagy bizottságnak letárgyalni, hanem adják ki egy 15, esetleg 20 tagból álló bizottságnak tanulmányozás végett.

Dr. Friedländer Sámuel üdvözli a polgármestert az értekezlet összehívásáért. Nem helyesli a dr. Sipos Árpád javaslatát, mert az megfosztaná a bizottság tagjait az eszmecseréről. Majd fejtegette a szükségleteket s ezek között első sorban a csatornázást jelölte ilyenekül ki. (Zaj. Iskola kell!) Nagyvárad fejlődésének alapja a csatornázás; az iskolákat felállítani kötelességünk. Igaz, hogy most nem lehet a csatornázást megkezdeni, de a rávalóról már gondoskodni kell. A tábla építése is szükséges. (Nagy zaj között eláll a szótól.)

Dr. Bulyovszky József felemlíti, hogy a csatornázás ügye megy a maga rendjén ezzel ne zavarjuk a kérdést most.

Hlatky Endre szintén helyesli, hogy a polgármester a törvényhatóság összes tagjait összehívta az értekezletre. Itt alkalma van hogy régi aggodalmát kifejtse, melyekről eddig azért nem szólott, mert hivatalos adatok voltak előtte. Megszavaztunk mindent, színházat, csatornázást, Bazar-szoros kibővítését. Vannak kérdések, a melyek elől nem lehet kitérni, ilyenek az iskolák, a városház építése. Első kérdés annak a megállapítása, hogy mi kell és milyen sorrendben s feltárni helyzetünket és pénzügyi viszonyainkat, hogy tudjuk mink van. Akár más értekezleten, akár szűkebb bizottságnak ki kell azt mutatni, hogy mennyi pénzünk van, mi a jövedelmünk, mit veszünk be adóban stb. s ha megszavazzuk a szükségleteket, hogy fogunk pénzügyileg állani. Ezután fejtegeti, hogy mikor a fizetésemelésről volt szó s ő a pénzügyi helyzet képét kívánta, a főszámvéve kimutatta, miszerint mindenre jut s s mégis csak 3 és fél százalékkal kell emelni a közköltséget s még ha a fogyasztási adókat sem hagyná helyben, csak 19 százalék pótdómelet válnék szükségessé. Most másként látja a költségvetésből a város pénzügyi helyzetét s látja, hogy a fogyasztási adó daczára sokra nem telik. Mivel pedig tudni kell, ha szavazni akarunk, hogy mi fog reánk újabb teherként hárulni, helyesli dr. Sipos Árpád indítványát, hogy egy 15—20 tagu bizottság hánnya-vesse meg a város helyzetét s adjon mindenre nézve felvilágosítást.

Dr. Várady Zsigmond osztja teljesen a Hlatky véleményét s a mellett van, hogy különösen a város pénzügyi viszonyait tanulmányozzák s minden szükségletre terjeszkedjenek ki. Már most nem járul hozzá a kir. tábla és az általa is kedvelt velencei gót stílusú városház építéséhez, mert erre nincsen pénzünk. Nagyvárad közköltsége a vízdíjjal jelenleg 67 százalék. Konstatálta továbbá, hogy Nagyvárad csak most szavazott meg brutto egy millió forintot színházra.

A helykérdés megakadályozza az iskolák építésének előtérbe tolását.

Dr. Molnár Imre helyesli, ha tanulmányozzák a város pénzügyeit, de a polgármester által felvetett három kérdés elől nem térhet ki az értekezlet. Nem kérdés az, hogy kell-e iskola? Határozzák el azonnal ezeknek az építését, de a legegyszerűbben, a legtakarékosabban,

Gábel Jakab hibáztatja, hogy nálunk a kisebb iskolákat is luxussal, nagy összegekre, százazrekre tervezik. Az állam Pécszet nyolcz osztályu gimnáziumot építettett 60 ezer frtból. ▲ legegyszerűbb iskolák mellett van.

Serényi Gusztáv elmondja véleményét. A közköltséget nem emelni, de még leszállítani kellene. Ő nem szavaz meg egy fél százalékkal

Pufi uram a meglepetéstől hol jobbra dőlt, hol balra; már a mint külső események sodra magával hozza.

Vesztett játéka volt. Belátta. — Azok kilenczen, ő egyedül.

Mikor aztán a pofonokon át esett, megkapta pénzét, a 60 forintot, ezzel a figyelmeztetéssel:

— Most pedig takarodjál! Ha vissza mersz csak nézni is, a béreseimmel veretem le a hátadról a húst! Mars ki!

Pufi Máté távozott.

Lassan, hátra nem nézve, keserű haraggal szívében.

Mikor aztán kijutott az utcára, megállt és visszafordult.

Visszafordult, balját sajtó képéhez, jobbát ellenben esküre emelte és szörnyű bosszút fogadott, — szörnyűt és rémest.

* * *

Vagy 8 nappal az elmondottak után Pufi Máté az egyik ottani szálloda előtt ácsorgott. Egyszerre csak feltűnik a látóhatáron egy négyes fogat; benne Bükkhy úr, mint parádés kocsis.

A fogat megállott a szálloda előtt, — s a nagyságos úr könnyedén leugrott a bakról, átvette szokott szobájának — kulcsát a hajlongó kapustól és felsietett az emeletre.

De nem egyedül.

Nyomában volt Pufi uram is.

A szobába is majdnem, hogy egyszerre toppantak be.

— Mit akar? kiáltott a meglepett Bükkhy látogatójára.

— Nagyságos úr, felett vérbe-borult szemekkel Pufi, nem jól volt a számadás köztünk.

— Miért?

— Többet tetszet adni, mint a mennyi járt volna.

— Visszahozta?

— Vissza! Ehun van-e! s most Pufi uramon volt a sor.

Kordialis két pofon után azonban torkon öt Bükkhy úr.

De Pufi Máté sem tágitott.

Szive minden keserűségét élénken kifejezésre jutatta és valóban rútinnal markolt ellenfele furtjei közé.

Mikor aztán lehütötte lángoló bosszúsomját s tapasztalta, hogy partnere még betétet is akar előadni, ordítani kezdett:

— Segítség! Megölnek! Segítség!!

A vad üvöltésre azután berohant a szálloda felemelt állományu személyzete, közbe lépett, és — döntött a vehemens vitában.

És pedig egyértelműleg Pufi uram előnyére; akit aztán ki is szabadítottak — illő váltságdíj mellett — Bükkhy úr körmei közül.

Pufi Mátét általános részvétl között kalauzolták be egy szobába, hol az iménti duett jeleit lemosták arczáról; Bükkhyre pedig reáztárták az ajtót.

S az a legérdekesebb, hogy a dühös felek közül egyik sem érezte továbbad semmi szükségét annak, hogy tövnyes úton folytassák a megkezdett ügyet.

Eilenkezőleg!

A maguk részéről nagyon is helyesnek találták a közösen és kölcsönösen csinált leszámolást.

emelést sem, bármilyen célra legyen az. Helyesli a bizottság kiküldését, de azzal a megszorítással, hogy tanulmányozzák a szükségleteket, de csak szorosan a mostani közköltő keretén belül.

Dr. Friedländer Sámuel elismeri, hogy 67 százalék a közköltő, de haladnunk kell. A szükségletekre okvetlen elmegy vagy három millió s akkor emelni kell a közköltőt. Ha ezt nem emeljük, elmaradunk a többi városok mellett.

Ezután egyhangulag elfogadták dr. Sipos Árpád indítványát, a Hlatky Endre pótlásaival. A 20 tagu bizottságot a következő tagokból alakították meg: dr. Bulyovszky József, Hlatky Endre, dr. Konrád Márk, Mezey Mihály, dr. Molnár Imre, Ritoók Zsigmond, dr. Sipos Árpád, Szokoly Tamás, dr. Várady Zsigmond, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, Hoványi Géza, Kunyhóssy János, dr. Radó Ignác, Reismann Mór, dr. Friedländer Sámuel, Farkas Izidor, Moskovits Miksa, Rendes Vilmos és Száhländer Károly.

A Pecze szabályozása.

— A városban és azon kívül. —

Már említettük, hogy a Pecze folyó és az Aduna patak szabályozása kérdésében a város által felkért szakértők: Tatár Zoltán, Géczy Géza és Korbély József főmérnökök betérjésztették véleményüket, a melyben nem mindenben osztják Busch Dávid városi főmérnök azon tervezetét, hogy az Aduna-patak Csillagváros mellett a Peeze árapasztó csatornájával vezetessék le a város belterületén a Pecze, vagy boltozat csatornán, vagy megszükitetnyilt, mederben vezetessék.

A szakbizottság tegnap délután rövid ülést tartott, melyen a szakértők véleményét, mivel a bizottság tagjainak már megküldetett nem olvasták fel.

A három vizimérnök szakvéleményéből közöljük a következő részt.

Mivel a városi főmérnök ur tervezésében, az árapasztó csatorna kiegészítése gyanánt van a mostani Pecze folyás mentén még egy másik csatorna vonal is tervezve, mely állandóan 1. köbméter vizet vezetne továbbra is a városon keresztül a mostani vízhasználatok keletkezésére, fentebbiekkel kapcsolatosan kell véleményünket ide vonatkozólag is elmondanunk.

Mi a tervezet ezen részét következő okokból nem tartjuk helyes és egészséges megoldásnak.

A Peczeből egy bukógát közvetítésével kivitt kisviznek a városon keresztül nyílt csatornával való levezetése mellett mely tervezet 15.500 forinttal van költségelve, — ez után is csak befog következni a víz fertőzése, mely különösen oly helyeken, hol a meder egészen a beltek közé van beszorítva. még csak nem is ellenőrizhető! Fgyelemben veendő továbbá, hogy míg jelenleg állapot mellett az időnként beálló áradások nagyobb esés és eleven erő mellett elfolyó víztömegei valamennyire kiöblítik is a csatornát, jövőben az állandóan alacsony vízállás mellett ez nem fog bekövetkezni, s félni lehet, hogy a gyárak, utcák, udvarok, hízalók szenny vizei, az eddiginél még egészségtelebb állapotot teremtenek. Ezen kívül pedig a felhordott földtömegek rézsűit esőzések, emberi állati gázolások a mederbe könnyen behordják, ezzel emelkedik a vízszint is, szaporodik az iszaptömeg, magasabb lesz a talajvíz, rendtelenebb a lbfolyás, s igen költséges a fenntartás!

Az 50500 frtra költségelt másik megoldás, ha egészségügyi s város rendészeti szempontokból elfogadhatóbb is, nézetünk szerint nagyköltségével szintén indokolatlanul terheli a szabályozási alapot.

Midőn ugyanis a fentebb ismertetett csa-

tornával már egy oly levezetés állítatik elő, melyen az összes Pecze vizek, tehát a kisvizek is minden alkalommal elfolyatnának, még inkább megfontolanak tartjuk azon kérdést, hogy a tervezetben felemlítet indokokból van-e szükség a boltozott csatornára? illetve hogy az a Pecze kis vizének a városon keresztül való levezetése céljából vagy egyéb okok miatt okvetlenül létesítendő-e?

Véleményünk szerint ezen kérdésnél ezen az egészségügyi szempontok sokkal inkább fontosak és dominálók, mintsem, hogy a Pecze kisvizei az eddigi uton a város belterületére jövőben is beengedtesse.

De nem tartjuk azt sem megengedhetőnek, hogy a gyártelepek mentén ugyanazon 1. köbméter viz használtassék fel tápviz gyanánt, mely a fentebb eső utca részek, gyárak hízalók szennyvizeit már magába vette, miből az következik, hogy itt a vízszolgáltatás és szennyvíz elvezetés kérdését el kell választani, az előbbi a jogi szempontok figyelembe vétele mellett, önnállólág, utóbbi pedig az általános csatornázás keretében, annak kiegészítő része gyanánt oldani meg?

A végleges megoldást meg fogja könnyíteni azon körülmény, hogy eddigi eljárás, t. i. utcák egyrészének vízvezetés céljából önkényes elfoglalása; a szennyvizekkel szaturált Pecze viznek primitív duzzasztásokkal való bevezetése, s tápviz gyanánt felhasználása az egészségügyi kívánalmaknak semmiképpen nem felel meg, s e tekintetben a gyáraknak a boltozott csatorna kiépítés esetén is új berendezéseket kellene létesíteniök.

A pecze kisviz bevezetésének egy további indoka a lovassági és tüzér kaszárnyák, valamint a vágóhid öblítése, mire nézve a Pecze vizét bizonyos időközökben a Rhédey-kert mentén fel kell duzzasztani.

Ezen berendezések azonban véleményünk szerint szintén nem okvetlen kívánják meg, hogy ott a Pecze vize használtassék fel, hogy ebből kifolyólag a Pecze meder továbbra is ék t e l e n i t s e a város — talán legjobb — üdülőhelyét, áztassa fel annak talaját, s lehetőleg akadályozza azt további fejlődésében. Ezen öblítések másként is megtörténhetnek, s erre nézve csak annyit említünk meg, hogy az ottani s a Peczenél jóval tisztább talajvizek valami olcsóbb állati erő — vagy például egy szélmotor segélyével felhasználása — ezen feladatot nem nagy költséggel már tökéletesebben megoldaná.

A tegnapi bizottsági ülésen jelen voltak:

Dr. Bulyovszky József, ifj. Rimler Károly, Busch Dávid, Frankó Endre, Guttmann József, Heringh Sándor, Hoványi Géza, Dus László, GábelJakab, Hlatky Endre, Kovács Béla, Tatár Zoltán, Géczy Géza, Korbély József, főmérnökök.

Busch Dávid szerint a Pecze rendezését összekötni az általános csatornázással annyi, mint elodázni. Az első sorban általa tervezett árapasztó csatorna keresztülvitelét s a városban a Pecze-meder megszükitését ajánlja, mivel költség nincsen a belső Pecze beboltozására.

Komlóssy József tb. főjegyző kijelenti, hogy csupán a Laporta és a László malmoknak van bejegyzett vízjoguk, míg a többi malmok és gyáraknak feltételelesen adott vízjog bármikor visszavonható. A Peczenek a városból való teljes kivitele mellett van.

Dus László főügyész magánosokat is említ, a kik parttulajdonosok is, pl. a Farkasféle kertészeti telep. Indítványozza, hogy tanulmányozás végett adják ki a szakértők véleményét a városi főmérnöknek.

Busch Dávid hosszasan fejtegeti, hogy ha a Peczet kisvizik a városból, a malmok és gyárak nem kapnak elég vizet az üzemhez. Esetleg járuljanak hozzá a gyárak a beboltozáshoz. Ha nem boltozzák most be a Peczet a városban, 15 ezer frrtal megszükitve rendbe lehet hozni a medrét.

Moskovits Miksa pártolja a főmérnök által előadottakat. A Peczet semmi esetre sem lehet elvezetni a gyárak miatt s mert akkor a környék szennyvizeinek elvezetése miatt rögtön csatornázni kell.

Hlatky Endre megütözéssel hallotta, hogy egyes gyárak az istállók szennyjét vezetik

a Peczébe; az ellen a rendőrségnek kell közbe lépni. Adják ki a szakvéleményt tanulmányozás végett a főmérnöknek s a jogi részt illetőleg pedig a főügyész tegyen jelentést. A főmérnök azonban tanulmányozza a kérdést két részre osztva is, vagyis válaszolja szét a Pecze rendezését és az Aduna-patak szabályozását.

A szakbizottság Hlatky indítványát elfogadta.

Szórványos kanyaró betegedések.

— A közegészségügyi bizottság ülése. —

A rétségen szórványosan a kanyaró kezd jelentkezni a gyermekeknél.

A Szent-Vincze-intézetben az apró gyermekek között egy pár szelidebb jellegű kanyaró betegedés fordulván elő, az intézet orvosa dr. Grosz Albert közegészségi tanácsos a kellő intézkedéseket, ezek közt a városi hatósághoz hivatalos értesítést megtevén, dr. Baróthy Ákos városi tiszti orvos haladéktalanul megjelent az intézetben, megvizsgálta a külön udvarra nyíló szobában teljesen elkülönítve levő kis betegeket s azon osztályokat, melynek növendékei közül a beteg gyermekek valók s a melyekbe a vezető irgalmas nővérek alaposnak bizonyult felfedés szerint a rétségről bejáró iskolás gyermekek a betegséget behurczolták.

A kérdezősködések alapján egy pár hiányzó gyermeknek lakását följegyezvén s azonnal fölkeresvén az orvos ur, csakugyan tatált a rétségen kanyarós gyermekeket.

Ezek után az intézetben tett intézkedéseket és a betegség terjedése esetére történt megállapodást jóváhagyván, intézkedett az iskolából elmaradt összes gyermekek összeírása iránt, hogy azok otthonukban felkereshetők legyenek és különösen az iskolákon kívülről bejáró gyermekek éber megfigyelése s a jelentések megtétele iránt utasítását megadta.

Mindenesetre a hiba ott van, hogy az intézetbe bejáró gyermekek szülei a kanyaró betegség felléptekor nem jelentették azonnal a betegséget, hanem behurczoltatták azt az iskolába, s később sem jelentették a bajt, hogy az óvintézkedéseket megtegyék, hanem egyszerűen otthon tartották beteg gyermekeiket.

Ez okból látta szükségét a polgármester, hogy a közegészségügyi-bizottságot tanácskozássra hívja össze. Komolyabb veszély különben nincs, a miért is a közegészségügyi bizottság nem látta szükségesnek a járvány kimondását.

A bizottság ülésén jelen voltak: Bulyovszky József elnök, Kutiák Agoston, Munk Béla, Berkovits Miklós, Baróthy Ákos, Busch Dávid, Alexander Lajos, ifj. Rimler Károly és Szűts Dezső.

Dr. Baróthy Ákos tb. főorvos jelentésében előadja jó részben a fentebb előadottakat. A kanyarót jelenlegi fellépésében járványnak nem lehet kimondani, mivel nagyobb mérvet nem öltött. Csak szigorú intézkedéssel kell elejét venni a betegség terjedésének. Javasolja, hogy az intézetet bizonyos időre zárják be.

Kimondották, hogy az intézetet 14 napra bezárják s azután a főorvos állandóan felügyel a növendékekre. Kellőleg gondoskodtak a betegek elkülönítéséről.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Október 27. A biharmegyei gazdasági egylet gyűlése a vármegyeház kistermében.

Október 27. Rendkívüli megyei közgyűlés, d. e. 9 órákor.

Október 27. A jogügyi bizottság ülése a városházán, d. u. 8 órákor.

Október 30. Felolvasó estély a jogakadémián.
November 3. A keresk. és iparkamara teljes ülése, d. u. fél 3 órakor.

November 4. Közigazgatási ülés a városházán, d. u. 3 órakor.

Nov. 7. Elnökválasztó rendkívüli közgyűlés a kath. körben d. e. 11 órakor.

November 8. Megyei közigazgatási ülés, d. e.

November 11. Városi közgyűlés, d. u. 3 órakor.

November 13. A »Biharmegyei Nőegylet« közgyűlése délután fél 3 órakor.

November 14. A v.-velencei »Gazdakös« mulatsága.

November 18. A »Biharmegyei Nőegylet« hangversenye és táncestélye a Sasban.

November 26. A városatyák értekezlete d. u. 8 órakor a városházán.

November 28. A Szigligeti-társaság felolvasó ülése, d. e. 11 órakor a jogakadémián.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauh park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Hírek a jogakadémiáról.** Tegnap délelőtt 10 órakor a jogakadémiai segély-egylet gyűlést tartott, a melynek egyedüli tárgya a tisztviselői kar lemondása volt. A gyűlés a lemondást elfogadta s az új választás hatánapjául folyó hó 29-ének déli 12 óráját tűzték ki. A mint látszik, ismét heves küzdelemre van kilátás, a mennyiben két jelölt lesz s mindegyiknek nagy pártja van.

* **Fredro emlékszobra.** Tegnapelőtt leplezték le nagy ünnepséggel lebergben Fredro Sándor gróf, vigjáték-író szobrát. Az ünnepélyen jelen volt a lengyel írók-egyesülete elnöke, a polgármester és a költő unokája Fredro András gróf; — ott volt ezenkívül Badeni gróf és számos előkelő egyéniség.

* **Megint egy sarki-ekszpedíció.** Hiába, Nansen sikerei csak lelkesítőleg hatnak vállalkozó szellemű emberekre. A merész hajós Andrée már vagy másfél éve hogy hirt sem hallat magáról, s ki tudja minő sorsra jutott, — s már is egy újabb nagy ekspedíciót terveznek az ismeretlen, soha nem látott sark felé. A legújabb vállalkozónak Sverdrup Ottó kapitánynak — ki a »fram« hajót annak idején szerencsésen vissza hozta a jéghegyek honából — az a szándéka, hogy jövő nyáron nagyszabású ekspedíciót indít a pólushoz. Terveiről felolvasást is tartott a napokban Christiániában. Norvég ország átengedi neki a »fram«-ot, s ennek kitatarozására 20,000 kornát ad. A többi kiadásokat egy magán ember fedezi. Az ekspedíció június elején indul utnak s a »fram«-ot javában tatarozzák Laurwik-ban. Új fedélzetet és jégpánczelt építenek rajta. Az ekspedíció 16 tagból fog állani. A tudományos körökből többen jelentkeztek már is önként. 80 grönlandi és 25 norvégiai kutyát visznek magukkal; 4 esztendőre való élelmi készletet is visznek. — noha az ekspedíciót legfőleg 2 évre tervezik. A Smith öbölből indulnak, Grönland északnyugati partjain hatolnak majd előre, míg a jég meg nem akadályozza előrehaladásukat. Akkor azután téli szállást rendeznek be. Innen azután szánkón akarnak az északi sarkig eljutni. De nem csupán a sarkot akarja a merész utazó látni. Több kérdést, melyekre a tudomány eddig nem tud feleletet, akar egyszersmind megoldani. Mostanig nyílt kérdés, hogy ezen a helyen a tengerben képződik-e a jég, vagy pedig Grönland belterületéről özönlik a tengerbe; ezt Grönland meteorológiai helyzetét illetőleg, rendkívül fontos lenne tudni. Azonkívül reméli Sverdrup azt is, hogy Pearlby sarki-ekszpedíciójával találkozni fog. A fáradalmak és küzdelmek legkevésbé sem riasztják vissza a bátor felfedezőt, ki ezuttal már 3-szor indul el a Pólus felé Norvégiában rendkívüli érdeklődéssel néznek az ekspedíció sorsa elé.

* **Jogász estélyek.** A jogakadémiai polgárok az idén négy estélyt készülnék rendezni, a melyekre a rendező bizottság már nagyrésztben meg is alakult. Az estélyeket úgy tervezik, hogy minden hónapban egy lenne és pedig az első már november hó közepén. A

jogakadémiai polgárság ez ügyben valószínűleg még a napokban határozni fog s akkor azután néhány nap múlva a meghívókat is kibocsátják.

* **Halottak estéje a jogakadémián.** A gyász napja, melyet az egész emberiség kedves halottainak szentel, nem hagyja érintetlenül a jogakadémia polgárait sem. Ők is kivonulnak e napon a haza itt nyugvó nagyjai s az akadémia elhunyt tanárai és hallgatói sírházhoz, hogy megemlékezve róluk, leróják irántuk a kegyelet adóját. A beszédek a következő sorrendben fognak megtartatni:

1. Szigligeti Ede szülőházánál Dallos Mór. 2. Rulikovszky Kázmér sírjánál Krüger Aladár. 3. Dr. Hoványi Lajosnál Bige Sándor. 4. Mütter Ferenczénél Sztachó Károly. 5. Jellinek Istvánénál Schweiger Jenő. 6. Nagy Sándor József tábornok szülőházánál Fráter Pál. 7. Nyiry Lajos sírjánál Poyrár Szevér. 8. Dr. Személy Kálmánénál Thury László.

Az elnök hangulatos felhívásban kérte fel a jogakadémia polgárait, hogy a menetben, mely d. u. 4 órakor indul ki, minél nagyobb számban vegyenek részt. Ez alkalommal fog először szerepelni a jogakadémiai dalárda is.

* **Ujdonság a hölgyek számára.** Párisban most a legújabb divat, hogy a hölgyek a színházban — keztüetlen kézzel üljenek. Ez az újítás persze sokakat kellemetlenül fog érinteni, mert hát a keztüben minden férfi szép kezet vél rejteni s mert nem mindenkinek van módjában ujjacskaít drága gyűrűkkel, karjait arany karpereczekkel földiszíteni. Ez pedig kétségkívül járuléka lesz ez új divatnak, mely valószínűleg úgy keletkezett, hogy valamelyik párisi divathölgyecske otthon felejtette a keztüjét s elég bátorsága volt hozzá, hogy keztüetlen kézzel jelenjen meg a színházban.

* **Vesztett kutya garázdálkodása.** Megirtuk tegnapi számunkban azt, hogy egy vestett kutya, melynek gazdáját ezideig kinyomozni nem lehetett, megmarta Atyim György 9 éves gyermekét, A rendőrség a gyermeket még az éjjel felszállította Budapestre, a hol a Högyes-féle intézetben vették ápolás alá. A gyermeknek különben az orvosok véleménye szerint nem lesz semmi komolyabb baja, mivel az orvosok már itten desinfcizálták sebet s különben sem harapta meg mélyen a kutya. Várad kutyáira most a rendőrség negyvennapos vesztégzárt rendelt el.

* **Gondatlan szülők.** Kovács Ferencz és neje bélfenyéri lakosok buzával telt kocsin a nvárad piaczra indultak három éves gyermekökkel. Utközben a kis gyermek szülőik valomása szerint véletlenül a telt zsákokról leest, oly szerencsétlenül, hogy a kerék testén keresztül ment a mitől a gyermek szörnyet halt.

* **Szerencsétlenül járt földmives.** A gyparos pusztán tegnapelőtt Korán László földmivelő a mint szekerével a tanyájára be akart menni, lova megbokrosodott s a szerencsétlen embert az árokba borította. Korán ugyan súlyos sebesüléseket szenvedett, azonban a legnagyobb valószínűség szerint semmi komolyabb baja sem lesz.

* **Verekedő napszamosok.** Tegnap este felé a nagytemető-utcán két részegnapszamos ember valamin összeperelt s azután egymásnak mentek s verekedni kezdtek. A verekedésből mindketten sebesülve kerültek ki s miután rendőr nem volt a közelben, a két vitéz elmenekült.

* **Elveszett.** Tegnapelőtt este a Bazárszoroban egy pénztárca, a melyben 200 frt volt, elveszett. A becsületes megtalálótól kéri a tulajdonos, hogy a tárczát illő jutalom ellenében adja át a rendőrségnek.

Hogy lövik a tuzokot és fogják a réczét.

Festetich György gróffal a keszthelyi Georgikon alapítójával, ki egyszersmind Magyarország leggazdagabb mágnássainak egyike volt, történt ez az eset. A grófnak dolga volt Pesten, fölkereste a régi ismerőseit, Márkust, a hétszemélyes tábla egyik bírját. Ez nem volt otthon, csak irnokját találta irodájában. Az irnok nem sokat nézett ki az egyszerűen öltözött falusi emberből, elutasította, hogy jöjjön fél óra múlva, mikor otthon találja a nagyságos urat.

— Nagyon elvagyok fáradva tekintetes uram, szólott Festrich, engedje meg, hogy itt a padon megvárhassam a nagyságos urat.

Az irnoknak megtetszett az egyszerű ember s elkezdett vele tréfálgozni.

— Hát csak üljön le urambátyám. Szokott-e dohányozni?

— Ha kerül, felelt rá a gróf.

— No, hogy el ne unja magát, itt egy pipa, gyújtson rá.

Ezzel átnyújtott a grófnak egy rövidszáru, makrapipát, maga pedig hosszuszáru tajtékpipájából azzal a gondolattal eregette a füstöt, hogy jól megtréfálja az öreget.

Mindjárt hozzá is látott:

— Szokott-e urambátyám vadászni?

— Ugy néha napján szoktam, ahogy gazda emberhez illik.

— De azt még sem tudja, hogy kell tuzokot vadászni?

— Nem én tekintetes uram!

— No várjon, megtanítom. Vegyen urambátyám ökörbőrt, azután teritse magára és ha tuzokot lát, négykézláb közelítsen feléje, így könnyen lőhet, mert a tuzok azt hiszi, hogy ökör jön, pedig urambátyám.

Festetich viszonzni akarta a sulyokvetést, ő vette föl a beszéd fonalát.

— Nálunk nincsen tuzok, de van egy kis tavam (a Balatont értette), oda járok réczézni. Tudja-e, tekintetes uram, hogy kell réczét fogni?

— Nem bizony, azt még nem próbáltam.

— Arra hála fejében én tanítom meg a tekintetes urat! Ássa ki egy nagy sárga tőknek a belét, huzza azt tekintetes ur a fejére és üljön bele a nádasba; a réczék majd azt hiszik, hogy tők, pedig tekintetes uram feje és rászállnak, akkor csak huzkodja őket le egyenkint lábuknál fogva a víz alá.

Mig így egymást tanították a vadászat fortélyaira, belépett Márkus, ki meglátva Festetichet rendkívül barátságosan feléje sietett.

— Micsoda szerencsének köszönhetem, hogy méltóságod megtisztelt látogatásával stb.

El lehet képzelni, hogy mit érzett e szavak hallatára az irnok ur, ki majdnem lefordult székéről. Márkus később meginvitálta ritka vendégét ebédre, ki a meghívást el is fogadta, de csak azzal a föltétellel, ha az irnok ur, ki őt olyan jól elmulattatta, szintén ott lesz az ebéden. Az irnok ritt kán részesült is ily nagy megtiszteltetésben, de mászivesebben ette volna meg otthon a héjában sülborgonyát, mint a szeptemvirnél a nyolcz fogásos ebédet. A gróf igen barátságos volt hozzá a mi még inkább aggasztotta a szegény irnokot. Nem is csatlakozott, mert a gróf alig hogy ebédhez ültek, elkezdte mesélni, hogy milyen jól mulatott a tekintetes irnok urral.

— Tanítottuk egymást különféle fortélyokra, ő engem hogy miként lövik a tuzokot, én meg őt, hogy miként fogják a réczét.

Márkus kíváncsi volt, hogy mit fecsegetett össze-vissza, irnokja kérte a gróft, mesélné el neki is.

— Jól van, a réczefogást majd elmesélem de a tuzokfogás mestere az irnok ur, majd elmeséli ő.

Az irnok egy ideig szabadkozott, végre mégis meg kellett ismételnie a társaság hahotái közt a tusokvadászatot.

MULATSÁG.

Erzsébet estély. A Biharmegyei nőegylet mint minden évben úgy az idén is november 18-án, Erzsébet napján estélyt ad.

Az estély rendezését br. Gerliczy Felixné egyleti elnöknő vállalta magára, a ki is már meg tette az első lépéseket a mulatság érdekében.

A kedélyes estélyre, a mely különben is minden évben nagyon szépen szokott sikerülni, az idén különösen nagy érdeklődés mutatkozik s úgy remélni lehet, hogy az idén a szokottnál is jobban fog sikerülni.

IRODALOM.

— **Maupassant szobra.** Tegnap leplezték le Párisban Guy de Maupassant-nak, a modern világirodalom első novellistájának emléksobrát a Monceau parkban. Az ünnepélyen Zola mondott ünnepi beszédet. A szobor, melyet Verne készítetett, a nagy író életnagyságban ábrázolja, kinek lábainál egy gondolatokba merült, tündő nő ül; a fiatal asszony valóságos párisi típus, s markáns kifejezője Maupassant híres asszony alakjainak.

Sebzett szívek. Gué Pál nem ok nélkül vált határozott kedvenczévé a francia olvasó közönség azon osztályának, a mely jó izlésénél fogva megtudja becsülni az érdekes mesészővést, a társadalmi viszonyok finom rajzát, a jellemző képességet s e mellett mindig kellemes, mindig könnyed stílust. — Most a magyar olvasó közönségnek is alkalma nyílik a kiváló francia író egyik legjobb regényével megismerkedni, mert *Sebzett szívek* Escurs Blessés) most jelent meg magyarul György Ilona fordításában.

A könyv a párisi és a vidéki kastély életnek oly érdekes rajzát adja, hogy a francia társasélet képe tisztán áll elénk. Breinont Richárd és Roche mordan Jeanne házasságának története pedig, a főtárgyhoz fűződő epizódok érdekessége folytán az utolsó lapig abban a feszültségben tartja az utolsó figyelmét, mely a jó regényegtől elválaszthatatlan.

A könyv *Légrády* Testvérek kiadásában jelent meg mint újabb száma annak a sorozatnak, melynél a *pompás kiállítás* is jelen-
tekenyen hozzájárult ahhoz, hogy a könyvek már éveken át a legkeresettebbekhez tartozzanak a magyar könyv piacon.

— A *Vasárnapi Lapok* minden heti száma megtartja azt a magas színvonalat, melyet ígért, melyről már többször tettünk említést tisztelt olvasóinknak. Most ujjolag felhívjuk rá a figyelmet. A *Vasárnapi Lapok* arra törekszik, hogy ez év karácsonyáig ne legyen művelt család, mely ne ismerne. Ha megismeri, bizonyára össze is hasonlítja a többi hasonló természetű heti újságokkal. Ezt a versenyt óhajtja ez a minden ízében kitűnően szerkesztett képes heti lap.

E heti száma a következő tartalommal jelent meg: Hazugságok költemény, Szász Zoltán-tól. — Adorján báró ismertetése, *Abrányi* Emil-től. — Könyv és mosoly, regény, *Beniczky* Bajza Lenke-től. — A magyar király székvárosa, *Dviki*-től. — A két Trilby. — Az elbűvölt hattyu (képpel), költemény, *Rudnyánszky* Gyula-tól. — Magyar Színház *Zboray* Aladár-tól. — Mudrony Soma, *Gelléry* Mór-tól. — Adorján Báró-ból, *Prem* József-től. — Őszi viharok, Lazzaroni-tól. — Különtételek: Színház, irodalom, hymen, képtalány vegyes.

Képek: *Marqtlay* Tihamér: *Az első beteg* — *A magyar Színház tagjai* (30 arckép), — *Az elbűvölt hattyu* (Szigeti élőképe), — *A Magyar Színház alapítói*: Evva Lajos, Rákosi Szidi, Hegedűs Béla. — A magyar Színház palotája. — Mudronyi Samu arcképe. — Küry Klára a *Trilby*-ben) 9 remek kosztümös arcképe a *Vasárnapi Lapok*-hoz, hol most 3-ik folytatásban

jön Sátán *Szépség ő Felseje* című regénye. képpel gazdagon illusztrálva. — Ennél többet csakugyan nem lehet várt egy képes laptól; s a mit ad, mind szép. Előfizetési ár egyévre 8 forint félévre 4 frt, negyedévre 2 frt. Kiadja a *Könyves Kálmán* magyar irodalmi társaság Budapesten, VIII Kerepesi-ut 17. *Lapunk előfizetőinek* negyedévre 1 frt. 50 kr.

SZINHAZ ES MŰVESZET.

— A **Mészáros dr. féle színmű pályázat jury-je.** Megemlékeztünk arról, hogy Mészáros Károly dr. 4000 koronát tűzött ki pályadíjjal; egy modern társadalmi színműre és egy történelmi drámára 2000—2000 koronát. *Wlassics* kultuszminiszter megbizta *Festetics* Andor grófot, a nemzeti színház igazgatóját, hogy a pályázatot hirdesse ki és a bírálókat jelölje ki. *Festetics* gróf intézkedett is erre nézve. A modern társadalmi színmű díjára pályázó munkát *Festetics* gróf elnöklete alatt *Silberstein* Adolf dr., *Alexander* Bernát, *Rádai* Ferencz és *Vizváry* Gyula fogják megbírálni, — a történelmi dráma-pályázatokat pedig *Várady* Antal elnöklete alatt *Keszler* József, *Ambrus* Zoltán, *Brecsényi* Béla és *Tóth* Imre.

Igazságszolgáltatás.

A mai sajtótárgyalás. Ma lesz tárgyalva a *Szabadság* helybeli lap sajtó pere, a melyet még a tavaszon indítottak a nevezett lap ellen. A perre egy családi tragédia szolgáltatott okot, melyet a nevezett lap megírt. Mint vádlott *Tamács* Ferencz fog szerepelni. Az érdekesnek ígérkező tárgyaláson *Milye* Gyula kir. ítélőtáblai bíró fog elnökölni. A tárgyalás kilencz órakor fog kezdődni. A tárgyalásra a 4-ik évnegyed esküdtei vannak behíva.

A *Tiszántul* sajtópöre. *Weiszberger* Lipót, volt nagytemető-utczai szatócs, sajtó pert indított lapunk ellen, az 1897. évi 97. és 98-ik számban közölt *Brutálítás áldozata* és *Lázadás a nagytemető-utczán* című híreink miatt. A törvényszéki vizsgálat u. i. alaptalannak találta a rendőrségi nyomozásnak lapunkban közölt adatait s felmentette őt a brutálítás vádjá alól. Ez bírta őt a sajtóper megindítására. E perben a tárgyalás jövő hó 17-én lesz. Lapunkat dr. *Stokker* József ügyvéd fogja védeni.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Írta: ROVETTA G. Ford.: S. J.

54.

»Köszönöm!«

»Mit akar Ön! Mrsolina mama nagyon szívesem van nőve. Tiszteletreméltó anya ő! Ön csak nevéssen! Önt az anyja tenyerén hordja! Megvonja önmagától a betevő falatot, hogy Önnek adhassa! Ön egy pazarló, Don Juan!«

»Ön tréfál, lovag ur, — de most már menem kell — —«

»Lásza, Traudinócskám, én tudom a halottat utánozni — és ezen szavakra Tinocchio lovag hanyattfeküdvé kinyújtózkodott a vizen, — »lásza, de mihelyt megmozdulok, rögtön nyelem a vizet! Próbálja meg karját egyszer hátam alá tartani — így ni — egyszerű, de maradjon rendesen, ne mozduljon!«

»De hát — és Traudino e közben Tinochió urat tartva karján, a grófnő és az őrnagy nagy sárga kalapjait nézte, melyek mindinkább távolodtak a parttól.

»Amint mondám, én már irtam a főfelügyelőnek és ő rögtön válaszolt nekem. — Oh mily pompás is ma a víz! — Valóban élvezet fürödni benne! — Most már megakarom próbálni előbb a kezeimet s azután a

lábaimat mozgatni. — De álljon csendesen, mert különben lemerülök. Nagyon jól van. — Ugy, pompás. — Egy, kettő. Egy, kettő. Egy, kettő. Ms. Tinochió ur tovább ment, hogy uszni tanuljon, de folyvást támogatva Traudinó által, a ki nem merte őt elereszteni és Traudinó e közben látta, hogy Elza és az őrnagy mindinkább elvesznek a távolban, úgy, hogy most már csak kis pontnak tóntek fel.

»Ah! Mily pompás fürdés! Most már magam akarom egyszer megpróbálni — — egy — kettő, — — egy — kettő — —.«

»Most már azonban bocsásson el!« — szölt Praudino, ki úgy vette észre, hogy a két nagy kalap megállott.

»Csak álljon szilárdan. Én az Ön erejére bízom magamat — — szilárdon — — Most már megkísérlem kezeimmel és lábaimmal egyszerre mozogni! Oh, mily egyszerű ez! — Mennyire tetszik nekem!«

»De én — — és Traudino kezdte magát rosszul érezni, mert a két sárga kalap már nem mozgott.

»Tehát a főfelügyelő ur azt válaszolta nekem, hogy Ön csakhamar be lesz hiva ideiglenes szolgálattételre és hogy talán — — egy-kettő — — egy-kettő — — talán a könyvelői állásra fogják Önt alkalmazni. — De ne morogjon úgy! — Ne engedjen el! — Elmerülök! — — — Elmerő . . . — —« és Pinochio ur nem tudta a szót bevégezni, mert csakugyan elmerült. A mikor prúszkölve ismét felegyenesedett, Praudino már eltűnt!

Mi történt? Egy oly esemény, melynek meglehetősen volna a maga szomorú következménye. Mialatt Ariberti Tinochio urat tartotta kinyújtott karjával a vízszinén és Elzát követte szemeivel, egyszer csak Cecilia éles hangját hallotta meg, ki a terrasról hangosan kiabált:

»Eriprando gróf! Eriprando!«

»Eriprando felemelte fejét és megpillantotta D' Abalanét, a ki mintegy önkívületben kiabált és integetett.

»Gegio! Hol van Gegio? Gegio!«

Ezen név hallatára eszébe jutott Aribertinek a fiu és az, hogy egyedül hagyta őt a terraszon! Hideg verejték lepte el homlokát annak daczára is, hogy vízben volt, — elhagyta Tinochiot és elfutott onnan, mert anynyira megijedt feledékenységé fölött, hogy minden egyéb gondja eltűnt.

»Ki tudja, mi történt vele? Hova rejtőzködött?« — gondola Ariberti, sietve öltözköd-vén fel, meg sem törülve magát.

»Gegio! Hol van Gegio? Gegio?«

Halálos aggodalomtól gyötörtetve, Cecilia félretett minden szemérmességet és a férfiuszodába rohant, végig futott annak folyosóján, kísérve Ramolinitól, kihez csakhamar Jamagata és Potapov is csatlakoztak, folyvást a fiu nevét kiáltozva.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Jeszenszky kitüntetése.

Budapest, október 26. (Saj. tud. távir.) A *Timpul* 226. számában egy interwiew-et közölt, melyet levelezője *Jeszenszky* miniszteri tanácsossal folytatott ez utóbbinak a román korona rendjellel való kitüntetése tárgyában. A legilletékesebb helyről nyert felhatalmazás alapján jelenthetjük, hogy ez interview teljesen légből kapott.

Ováció a klinikán.

Budapest, október 26. (Saj. tud. távir.) A *Korányi* Frigyes drt. tegnap éjjel ért szerencsés kimenetelű baleset feletti örömknek lelkes ovációban adtak kifejezést ma délelőtt a belgyógyászati kóroda hallgatói. A hallgatók nevében *Balázs* Dezső orvostanhallgató üdvözölte a népszerű professzort. *Korányi* tanár megatottan köszönte meg az őszinte ragasz-

kodás e megnyilatkozását. A tanár különben, a tegnapi kocsiból történt kizuhánása közben öt ért zúzódásokat már kiheverte s az egész balesetnek, mely oly végzetessé válhatott volna reá nézve, csak rossz emlékét őrzi.

A delegációk mellőzése.

Budapest, október 26. (Saj. tud. táv.) A Fremdenblatt feltűnést keltett cikkével, melyben azt állítja, hogy a magyar kormány értesítette az osztrák kormányt, hogy a kiegyezés sikertelensége esetében a delegációk mellőzésével magantézi el a közös ügyeket; a Házban a külügyminisztert Bánffy, a hadügyit pedig Fejérváry képviseli majd. A Bud. Tud. ezt alaptalan koholmánynak mondja.

Osztrák képviselőház ülése.

Bécs, okt. 26. (Saját tud. távirata.) Abrahamovicz alelnök felolvassa dr. Kathrein elnök levelét, amelyben az elnöki állásáról lemond. (Mozgás.)

Az elnök választása a legközelebbi ülések egyikén fog megtörténni.

A „Fremdenblatt“ Dipauli-ról.

Bécs, október 26. (Saját tud. távir.) A „Fremdenblatt“ a Dipauli-féle nyelvindítványról szólva hangsúlyozza, hogy a nyelvindítvány és a kiegyezési provizórium nem konnex kérdések, de azért semmi esetre sem zárják ki egymást, ha tárgyilagosságból, s nem a párttaktikából vezetteti magát a ház. A lap a nemzeti publicistika ellen fordul, amely a nyelvkérdést a kiegyezési provizórium ellenében szeretné kijátszani. A mikor ez a publicistika a többséget, amely, tekintettel minden osztrák kormány kötelességére, kell, hogy gondoskodjék az állam érdekeiről, ama kényszer helyzet elé akarja állítani, hogy a nyelvkérdés megoldását még a kiegyezési határidő elmulasztásával is egyelőre első feladatának tekintse, a nyelvkérdést éles konfliktusba hozza a dualisztikus államfelfogás egyik posztulátumával és hátráltatja a nyelvzavar törvényhozási rendezésére irányuló szándékokat. Az osztrák szükségleteknek és a birodalmi célok követelményeinek semmi esetre sem felel meg az a kérdés, hogy vajjon a nyelvtörvényre vagy a kiegyezési provizóriumra kell-e törekedni. Az osztrák politika sürgősen követeli mind a kettőt, úgy a provizóriumot, mint a nyelvtörvényt. Remélhető, hogy a ház nagy pártjait ugyanaz a meggyőződés hatja át. A két feladat nem zárja ki egymást; egy kis jóakarattal mind a kettőre lesz elég idő és biztosíték.

Kathreiner lemondása.

Bécs, okt. 26. (Saját tud. távirata.) Kathreiner képviselő lemondása nagy szenzációt keltett. Senki sem sejtette, hogy ennyire jusszon. A kormány azt követelte tőle, hogy erőszakkal nyomja el az obstrukciót; ezzel összeütközésbe jött magával a kormánnyal.

Változások a nemzeti szövetség vezetésében.

Budapest, okt. 26. (Saját tud. táv.) Az országos nemzeti szövetség két fontos osztályában történt változás. A társadalmi

osztály vezetését Török Aurél dr. egyetemi tanár vette át, a nemzetiségi osztály vezetésével pedig Lehoczky Antal képviselőt bízták meg.

Az osztrák-magyar bank állása október 23-án.

Budapest, október 26. (Saj. tud. táv.) Bankjegyforgalom 678.876,000 frt (—3.008,000 k.) érczérték 532.819,000 frt, (—857.000 frt), tárcza 156.077,000 frt (+1.731,000 frt), lombardüzlet 24.395.000 frt (+94.000 frt, adómentes bankjegytartalék 56.666,000 frt (+2.133.000 frt).

KÖZGAZDASÁG.

Mire ügyeljenek a burgonyatermelésnél.

Miután a burgonyát részint emberi táplálékul, részint szeszfőzési és keményítőgyártási részint takarmányozási célra termelik s minden egyes hasznocél szerint más és más követelményeket támasztanak irányában, nem képezhet a gazda előtt közömbös dolgot annak figyelemmel kísérése, hogy egyes termelési tényezők minő befolyást gyakorolnak a növény tulajdonságaira.

Az, aki szesz- keményítő gyártásra termel burgonyát, mindenesetre arra törekszik, hogy burgonyája minél több keményítőt tartalmazzon. Ez elérendő, oly fajtát fog termelésre kiválasztani, melynek dus keményítő tartalma már átöröklött sajátossága, de miután a burgonya igen könnyen degenerálódik s fajta tulajdonságát a neki meg nem felelő viszonyok között hamar elveszti, nem elégedhetik meg a gazda csak azzal, hogy keményítő dus fajtát használ fel ültetésre, hanem tovább menve, törekednie kell arra, hogy a keményítő tartalmat állandósítsa és távol tartsa mind oly tényező közreműködését, mely a keményítő tartalom csökkenését vonhatja maga után.

Ily tényező gyanánt szerepelvén a trágyázás, ennek keresztülvitelére burgonya termelésnél kiváló ügyelettel kell lenni.

A tapasztalás igazolja, hogy istálló trágyával közvetlen trágyázott földben a burgonya keményítő tartalma lényegesen elszáll, százalékban kifejezve majdnem 4%-al.

Nagy apadás ez, s mindenesetre figyelmet érdemlő körülmény, különösen ha megoldjuk, hogy burgonya termésünk az azt veszélyeztető különböző betegségek és állatiellenségek következtében folyton csökken s így egész természetesen ára pedig emelkedik.

Nem eléggé tanácsolható ez okból, hogy a szeszfőzési és keményítő gyártási célra termelt burgonyánál az istálló trágyával való közvetlen trágyázás — ha csak lehet — mellőzendő, ha azonban teljességgel keresztülvihetetlen volna ennek mellőzése, úgy ne egyedül használjuk, hanem mesterséges trágyával vegyest, mert így a keményítő tartalommal való csökkenés jóval csekélyebb leend.

A mesterséges trágyák közül e tekintetben csak a foszfor trágyáknak jut szerep és pedig a közönséges csontlisztnek és a szuperfoszfátnak. E trágyákból kat. holdanként 150—250 kg. elhintése teljesen elegendő.

A takarmányozási célra szolgáló burgonyánál a dolog egészen másképp áll. Itt a keményítő tartalom nem játszik oly nagy szerepet, hanem főképp a protein. Miután pedig trágyázással a protein tartalmat emelhetjük, takarmányburgonya alá használhatjuk az istálló trágyát egymagában is, de még jobb eredményt mesterséges trágyával egyidejűleg, vagy csak ez utóbbit egyedül.

Szuperfoszfátnak és chili salétromnak együttes használata a termés mennyiségben kat. holdanként 20—25 q. többletet eredményez a végrehajtott trágyázási kísérletek szerint, s így a trágyázásra fordított költség elé fedezetet nyer a termés többlet értékében.

Egy dolog van még a mire ügyelni kell s ez a trágya mennyiségének megállapítása; mert a mily hasznos az azzal való mérték-

tesség, ép oly káros lehet annak túlnagy mennyiségben alkalmazása, hajlandóbbá tevén a burgonyát a megbetegedésre.

E mértékletesség különösen az étkezési célra szolgáló burgonyánál ajánlható, mint a mely izletességében is veszíthet a bő trágyázás következtében.

TŐZSDE.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készáru búzában az irányzat szilárd volt és 80,000 mm. forgalom mellett árak változatlanul jegyeznek.

Határidők.

Budapest, okt. 26.	
Buza őszre — — — — —	12.28
Buza tavaszra — — — — —	11.85
Tengeri — — — — —	5.16
» októberre — — — — —	4.50
Rozs őszre — — — — —	8.45
Zab őszre — — — — —	6.25

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd.

Budapest, okt. 26.	
Osztrák hitel — — — — —	351.50
Magyar hitel — — — — —	385.—
Allamvasut — — — — —	3317.5
Rimamurányi — — — — —	258.50
Magyar jelzálog — — — — —	274.—
Magyar leszámítoló — — — — —	250.—
Villamos vasut — — — — —	286.50
Salgótarjáni — — — — —	615.—
Iparbank — — — — —	161.50
Budapest közuti — — — — —	386.—

Bécs, okt. 26.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel — — — — —	351.25
Magyar hitel — — — — —	385.—
Allamvasut — — — — —	331.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Arverési hirdetmény.

A nagyvárad-i ev. ref. egyház tulajdonát képező s Nagyvárad-Velence határában fekvő mintegy 18—19 holdnyi szántóföld f. é. október hó 31-én azaz vasárnap délután 3 órakor a nagyvárad-velencei város-házánál megtartandó magánjellegű árverésen 6 évi időtartamra haszonbérbe adatik a következő feltételek mellett:

1. Kikiáltási évi haszonbéri összeg az eddig fizetett 251 frt évi bér, melynek 10 százalékát azaz 25 frtot tartoznak árverelni szándékozók az árverés megkezdése előtt az árverés foganatosítására kiküldött egyházi pénztárnok és ügyész kezeihez letenni.

2. A haszonbérlet 6 évig és pedig 1897. évi október havától 1903. évi szeptember hó végeig tart, a haszonbérleti összeg félévi egyenlő részletekben előre vagyis minden haszonbéri év október és április hava 1-ső napján fizetendő be egyházi pénztárnok kezeihez, a bánatpénzül letett összeg az első félévi bérösszegbe tudatik be, mely első félévi bérösszeg az árveréskor illetve leütéskor azonnal kifizetendő.

3. A legtöbbet ígérő árverelő a leütéskor azonnal kötelezettségbe lép, míg a bérbeadó egyház csak az egyház-tanács jóváhagyása után lesz kötelezve.

4. Az árveréssel felmerült költségek s a haszonbéri szerződés költségei és illetéke bérlet terhelendik.

Nagyváradon, 1897. évi október hó 25-ik napján.

A nagyvárad-i ev. ref. egyház gazdasági választmányának megbízásából:

Dr. Fazekas Imre,
egyházi ügyész.

JANCSÓ DEZSŐ

ügyvédi irodáját,
Sztaroveszky-u. 8-ik szám alá
helyezte át.

PHOTOPLASTICUM

Fő-utca, „Széchenyi“ szállodában.

Több oldalról történt felszólítás folytán még látható vasárnapig, október hó 31-ig.

Eredeti **üveg fényképek** kiállítása
48 változatban melyek naponként változnak.

Szerdán, október 27-én

A Rajnavidék.

Csütörtökön, október 28-án

Szent-Pétervár és Moszkva.

Pénteken, október 29-én

A magas Tátra és Pozsony.

Szombaton, október 30-án

EGYIPTOM és PALESZTINA.

Vasárnap, október 31-én

NEW-YORK.

Nyitva naponként d. u. 5-től este 9-ig.
Belépti díj **20 kr.**

Számos látogatást kér

Herb Ferencz.

322 2-2

1,000.000 koronát (Egy millió)

tesz ki a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben.

Külön nyeremények koronákban:

600.000, 400.000, 200.000,

2 nyeremény á **100.000,**

Nyeremények á **90.000, 80.000, 70.000,**

2 nyeremény á **60.000 és 40.000,**

5 nyeremény á **30.000, 25.000,** 7 nyeremény á **20.000** 3 nyeremény á **15.000,**

31 nyeremény á **10.000** stb. stb.,

melyet az

első magyar kir. szab.

OSZTÁLY-SORSJÁTÉKNÁL

a résztvevők okvetlenül megnyernek.

Az alólírott

főelárusító cég

meg van bizva az ezen

MAGYAR KIR. OSZTÁLY-SORSJÁTÉKHOZ

szóló **eredeti sorsjegyek** elárusításával és ezeket a bel- és külföld minden irányában a hivatalosan megállapított árak mellett küldi szét.

Egész eredeti sorsjegy frt 6.—

Fél „ „ „ 3.—

Negyed „ „ „ 1.50

Az összeg előleges beküldése (legjobban postantárvánnyal) vagy utánvét mellett. Mindjárt a huzás után beküldjük t. ügyfeleinknek a hivatalos huzási lajstromot. A nyeremények állami ellenőrzés mellett pontosan kifizettetnek. Miután a huzás már

folyó évi november hó 11-én és 12-én

tartatik meg, kérjük rendeléseiket mielőbb eszközölni a

hiteles főelárusítóknál

SZÁNTÓ és TARSÁ,

Budapest, Deák Ferencz-utca 19.

825-1-2

100.000 sorsjegy — 50.000 nyeremény.

FELHÍVÁS!

A közeledő őszi idényre megérkeztek a *legújabb divatú*

kalap-, czipő- és uri-divatcikk

melyek kizárólag

— jó minőségben —

és rendkívül

— olcsó árban csakis —

„Reichard áruházában“

Nagyvárad, Fő-utca, Orsolya zárda épület
szerezhetők be.

230-25-25

A marbúrgi czipő gyár egyedüli főraktára.

Eredeti angol és olasz kalapok.

Nyárlendömbben folytonos újdonságok.

Biharvármegye legolesobb központi női-felöltők

Kérem
a czégre vigyázni!

ÁRUHÁZA.

Kérem
a czégre vigyázni!

MÁRKUSZ JÓZSEF

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Hölgyeim!

Mindenkinek saját érdekében áll áruházamat meglátogatni mielőtt szükségletét fedezné, hol roppant választékban az újdonságok megérkeztek. Női és gyermek felöltők meglepő olcsó árakban *külön berendezett próba termék.* Vidékre kívánatra képes árjegyzékek és kelme minták bérmentve küldetnek meg.

1 drb. kabát szép síma posztóból 5 frt 25 kr.	Crull kabát csinos zsinórzattal 9 frt.	Ullrich kabát igen csinos állású divatos zsinórzással selyemmel bélelve 14 frt	Gyermek kabátok legcsinosabb állásokban 4—12 frtig.
Csinos kétsoros kabát 6 frt 50 kr.	Párizsi újdonság, Toln kabát legújabb zsinór díszszel 11 frt.	Cleopatra elegáns mutatós kabát, izléses betűzéssel 15 frt.	Gyermek köpenyek Gallérral . . . 3—7 frtig Empir . . . 4—9 frtig
Feltűnő elegáns kabát 7 frt 50 kr.	Amelie, zsinórozott selem béléssel 12 frt 50 kr.	Menotti elegáns kabát divatos zsinórzással legdivatosabb színekben 16 frt.	Tibet és szörme gallérok bámulatos olcsó árakban.
Igen divatos téli kabát 8 frt 50 kr.	Keau kabát a szélén izlésesen zsinórozva 12 frt.	Luther kabát 17 frt 50 kr. Trilby kabát 22 frt.	Bundák és félradok legolcsóbb bevásárlása.

Szives tudomásul!

A nagyérdemű közönségnek a bevásárlások megkönnyebbitésére havi és heti részletfizetést rendeztem be mindennemű férfi és női divatcikkekre minden túlfizetés nélkül.

Vászonneműek:	Schiffonok:	Asztalneműk:
1 vég jó minőségű csoda vászon 30 rőf 3.40	1 vég jó minőségű spanyol schiffon . . 4.98	Egy 6 szem. damast teríték . . . 2.50
1 vég jó > Rumburgi > 30 rőf 5.50	1 vég jó > Chinai > . . . 5.75	Egy 12 > > > . . . 5.—
1 vég jó > > > 30 rőf 6.50	1 vég jó > Tokió > . . . 6.25	Egy 6 > színes készlet . . . 1.50
1 vég jó > Honi > 30 rőf 5.90	1 vég jó > Scroll > . . . 6.50	Egy 6 > ajour > . . . 4.—
1 vég jó > Iris > 30 rőf 7.90	1 vég jó > Tigris > . . . 6.95	6 drb amerikai törölköző . . . 2.40
1 vég jó > Szepességi > 30 rőf 5.25	1 vég jó > Damast gradl . . . 6.60	6 drb damast > . . . 2.—
1 vég jó > > > 30 rőf 6.25	1 vég jó > valódi Damast gradl 9.80	6 drb szepességi > . . . 2.65
1 vég jó > Lepedő > 3/4 8.40	1 drb. Takács szövött derekalj . . . 2.50	6 drb bojhos színes törölköző . . . 3.85

Szenzáció! 1 drb 2 személyes 5 zsinóros selyem paplan paplan paplan 6.50

1 téli angol ruha kelme teljes ruhára való 1.40.	Francia és angol kelmékben különlegességek.	Fehér és krém kelmék lezállított árban.	Színes selymek 35 krtól
1 teljes himalaja ruha 2.50	Fekete színtartó gyapjú kelmék gyári áron alul.	Mintázott angol blous bársonyok 55 kr.	Fekete div. selymek 85 >
1 teljes angol ruha 3 frt.	Flanelek 20 krtól.	Bársonyok dus választékban.	Színes plüschök . 85 >
1 különleges divat 4.25			A legújabb díszneműkben nagy választék.

Flanel takarók 2000 drb választékból legújabb minták 1.80.

Díszos mosó barchet jó színekben 14 kr.	Feh. pique barchet gyönyörű mintázattal 21 krtól feljebb.	Igen jó meleg flanel alsószoknya 1 frt.	Igen jó minőségű férfi meleg alsó ing 90 krtól feljebb.
Francia barchettek meglepő mintázattal tartós színekben 24 krtól feljebb.	Fehér Schnürl barchet 30 krtól feljebb.	Flanel alsónadrág 75 kr	Ugyanolyan alsó nadrágok pölyhös belzettel 90 krtól feljebb.
		Szatén alsószoknya flanel béléssel alól himzéssel 3.25	

Foulárd szaten olcsóbb mint bárhol, 10 kr. méterje.